

BOB EDWARDS & PATRICK STEPTOE

Vruchtbare samenwerking

tekst en beeld:
Jan Hein van Dierendonck

Na negen jaar proberen, wendden John en Lesley Brown zich met hun kinderwens tot Steptoe, Edwards en Purdy, en op 25 juli 1978 werd Louise gehaald, de eerste ivf-baby ter wereld. Inmiddels staat de teller op vier miljoen. Van het ivf-trio is alleen Edwards nog in leven, maar te fragiel om binnenkort zelf de cheque van tien miljoen Zweedse kronen in ontvangst te nemen die behoort bij de Nobelprijs voor de Geneeskunde.

De in 1913 geboren Patrick Christopher Steptoe groeit op nabij Oxford en studeert geneeskunde in Londen. In de Tweede Wereldoorlog wordt hij scheepsarts, valt na een voltrefter in handen van de Italianen en komt uiteindelijk vrij via een gevangenenruil. Steptoe voltooit zijn specialisatie verloskunde en gynaecologie, begint een privé-praktijk in Manchester en werkt vanaf 1951 in een ziekenhuis te Oldham, waar hij experimenteert met laparoscopie. Hij slaagt erin via een navelincisie eicellen te verzamelen, maar collega's zijn sceptisch en zijn eerste publicatie hierover laat jaren op zich wachten.

De in 1925 in Manchester geboren Robert Geoffrey Edwards studeert na zijn dienstplicht biologie in Bangor en doet in Edinburgh promo-

tieonderzoek naar de ontwikkeling van muizen-embryo's. Hij werkt achtereenvolgens in Californië, Hill en Glasgow – waar hij als eerste embryonale konijnenstamcellen in kweek brengt – en begint in 1958 in Londen te werken aan menselijke vruchtbaarheid, onderzoek dat hij vier jaar later voortzet in Cambridge. Samen met de voormalig verpleegkundige Jean Purdy ontrafelt hij hoe hormonen het uitrijpen van eicellen reguleren, wanneer ze 'ontvankelijk' worden en wat de optimale conditie is voor zaadcellen. Dankzij de *magic culture fluid* is in 1969 reageerbuisbevruchting een feit. Helaas houden de eicellen het na één deling voor gezien. Chirurgisch verwijderde ovaria zijn blijkbaar geen optimale bron, en Edwards benadert Steptoe.

Ondanks aanzienlijke weerstand uit wetenschappelijke en religieuze hoek doet het trio in 1971 een eerste poging een achtcellig embryo te implanteren, maar een succesvolle zwangerschap laat nog zeven jaar op zich wachten. In 1980 stichten ze 's werelds eerste ivf-kliniek, de Bourn Hall Clinic in Cambridge (binnen acht jaar duizend baby's!), waar Steptoe tot zijn dood in 1988 medisch directeur is en prof. Edwards tot 1991 onderzoeksleider. Voor de laatste staat de kleinkindteller thans op elf.